

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ДТЕУ

02.02.2022

(протокол № 1 п. 6)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ДТЕУ

від 03 лютого 2022 р. № 45

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ДЕРЖАВНОМУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Київ 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання у Державному торговельно-економічному університеті (далі – Положення) є невід’ємною складовою системи управління якістю (системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти) Державного торговельно-економічного університету.

1.2. Дане Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», Положення України про дистанційне навчання (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №466 від 25.04.2013), Положення про організацію освітнього процесу студентів, внутрішніх положень ДТЕУ та інших нормативно-правових актів.

1.3. Положення визначає основні засади організації та провадження освітнього процесу для здобувачів (всіх рівнів) вищої освіти за допомогою використання дистанційних технологій.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми рівнями відповідно до затверджених стандартів вищої освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

1.5. Завданням дистанційного навчання в ДТЕУ є забезпечення здобувачам вищої освіти можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації.

1.6. Проведення освітнього процесу в дистанційній формі здійснюється з використанням можливостей корпоративної платформи дистанційного навчання ДТЕУ (системи Moodle).

1.7. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

– дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

– асинхронний режим — взаємодія між суб’єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

– веб-ресурси навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних

дисциплін (компонент освітніх програм), доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

- веб-середовище дистанційного навчання ДТЕУ системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання в ДТЕУ – це технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання ДТЕУ – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференція, соціальні мережі тощо);

- система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (компонент освітніх програм) ДТЕУ програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

- система управління дистанційною формою здобуття освіти в ДТЕУ – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

- суб'єктами дистанційної форми здобуття освіти є учасники освітнього процесу ДТЕУ;

- технології дистанційного навчання ДТЕУ – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційні технології навчання в ДТЕУ використовуються для провадження в інституційній формі здобуття освіти в контексті його окремої

складової або як елементу очної та заочної форми.

2.2. Освітній процес за інституційною (дистанційною) формою здобуття освіти в ДТЕУ здійснюється за акредитованими освітніми програмами в межах ліцензованого обсягу.

2.3. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що формуються під час дистанційної форми здобуття освіти, мають відповідати вимогам державного стандарту освіти або внутрішнім стандартам ДТЕУ для певної освітньої програми.

2.4. Строк навчання здобувачів вищої освіти за інституційною (дистанційною) формою здобуття освіти в ДТЕУ затверджується Вченою Радою університету та має бути не меншим, ніж за інституційною (денною) формою здобуття освіти за відповідною освітньою програмою.

2.5. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається вченою радою ДТЕУ.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ІНСТИТУЦІЙНОЮ (ДИСТАНЦІЙНОЮ) ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

3.1. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає: апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах; інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах; програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання та містять: методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо; документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять); відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо; мультимедійні лекційні матеріали; термінологічні словники; практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання; пакети

тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії; дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм; інші ресурси навчального призначення.

До комплексу навчально-методичного забезпечення самостійної роботи відносяться обов'язково: програма та робоча програма дисципліни та варіативно (рекомендовано) за визначенням викладача відповідно до профілю навчальної дисципліни: опорний конспект лекцій; збірник задач і завдань до практичних/семінарських (лабораторних) занять з дисципліни; практикум; методичні рекомендації до самостійної роботи студентів і аспірантів; ситуаційні вправи (кейси) та ділові ігри; друковані та електронні підручники, навчальні посібники; завдання для контрольних робіт з необхідним рівнем їх варіативності; тестові завдання; візуальні засоби, зразки, фонд законодавчих та інструктивних документів (як правило, у спеціалізованих кабінетах / лабораторіях); дистанційні курси.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається залежно від профілю навчальної дисципліни.

Для забезпечення дистанційного навчання студентів та слухачів університет використовує власні веб-ресурси або інші відкриті веб-ресурси.

3.2. Дистанційне навчання в ДТЕУ здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.

3.3. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.

3.4. Лекція / консультація: навчальні заняття проводяться зі студентами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.6. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, проходить дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

3.7. Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням можливостей відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.8. Організація освітнього процесу за дистанційною формою може здійснюватися шляхом проведення вебінарів, відеоконференцій, виконання проєктів у групах, ділових ігор тощо у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

3.9. Практична підготовка студентів ДТЕУ, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою програмою.

3.10. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у ДТЕУ можуть здійснюватися відповідно до прийнятого рішення дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення автентифікації того, хто навчається, або ж очно.

3.11. Атестація здобувачів, які навчаються за інституційною (дистанційною) формою навчання здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у ДТЕУ.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється посередництвом інформації, розташованої у віртуальному навчальному середовищі корпоративної платформи дистанційного навчання з залученням інших програмних продуктів.

4.2. Формування змісту, обсягів, структури програми дисципліни (компоненти освітньої програми), умінь та навичок студента, слухача має відповідати вимогам затвердженого МОН України для спеціальності стандарту вищої освіти, внутрішньому стандарту вищої освіти ДТЕУ та освітній програмі

4.3. У ДТЕУ використання дистанційних технологій навчання є елементом освітнього процесу та можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

4.4. На етапі навчального процесу науково-педагогічні та педагогічні працівники забезпечують здобуття студентами знань, умінь і навичок у обраній предметній області, а також надають можливість інтелектуального, духовного та естетичного розвитку особистості. Викладач у процесі проведення дистанційного навчання курсу

студентів відповідно до штатного навантаження та виконує такі функції:

- реалізує навчальні заходи, заплановані у межах змісту відповідного електронного курсу на постійній взаємодії учасників навчального процесу, що спрямовані на засвоєння слухачами знань та оволодіння ними вміннями і практичними навичками;
- організовує безперервний зворотній зв'язок зі слухачами;
- організовує процес навчання, інформує здобувачів вищої освіти про проведення занять;
- слідкує за якістю навчання та своєчасно коригує зміст навчальних курсів;
- своєчасно взаємодіє із співробітниками Університету, які забезпечують організаційне, адміністративне та технологічне супроводження процесу дистанційного навчання.

4.5. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно- рухового апарату, психічними розладами) у ДТЕУ передбачає можливість провадження на корпоративній платформі дистанційного навчання і може бути адаптована до потреби таких громадян.

4.6. При успішному виконанні програми дистанційного курсу у повному обсязі та отриманні за результатами підсумкового контролю позитивної оцінки здобувач вищої освіти отримує документ (сертифікат чи посвідчення).

4.7. Усі контрольні заходи можуть здійснюватись дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц- зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

4.8. Обрахування робочого часу за видами навчальної роботи за допомогою корпоративної платформи дистанційного навчання, встановлюється відповідно до затверджених норм часу.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки;
- комплекси навчально-методичних матеріалів окремих курсів, на основі яких реалізується дистанційне навчання, і якими забезпечуються студенти, слухачі;
- електронну бібліотеку, як необхідний ресурс інформаційного

середовища дистанційного навчання;

- сайт відділу супроводу дистанційного навчання ДТЕУ як основний елемент оперативного інформаційного середовища дистанційного навчання.

5.2. Програмно-технічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- систему загального та спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання;

- систему технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій;

- систему супроводу технологічних засобів дистанційного навчання.

5.3. Кадрове забезпечення навчання з використанням дистанційних технологій у КНТЕУ включає викладачів-тьюторів, веб-дизайнерів і технічних адміністраторів.

5.4. Підготовка викладачів-тьюторів здійснюється за окремими програмами, розробленими фахівцями дистанційного навчання ДТЕУ.

5.5. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання ДТЕУ цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

5.6. Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, тематичні плани дисциплін, розклади занять);

- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

5.7. Для організації та управління навчанням з використанням дистанційних технологій у ДТЕУ використовується система спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання (далі — Система СПЗ ДН), що розміщується на сервері відділу супроводу дистанційного навчання та адмініструється його співробітниками.

5.8. Для забезпечення якісного дистанційного навчання студентів, слухачів ДТЕУ може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші існуючі веб-ресурси.

5.9. Система СПЗ ДН забезпечує виконання таких функцій:

- реєстрація студентів, слухачів;
- ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність викладачів-тьюторів;
- управління діяльністю груп студентів, слухачів;
- організація спілкування між студентами, слухачами та викладачами;
- програмне забезпечення процесу комп'ютерного тестування;
- захист та управління доступом до інформаційних ресурсів, що використовуються під час навчання у ДТЕУ.

5.10. ДТЕУ санкціонує і забезпечує доступ студента, слухача до Системи СПЗ.

5.11. Матеріально-технічне забезпечення дистанційного навчання у ДТЕУ включає приміщення, що обладнані комп'ютерною технікою, мережевим обладнанням, відеотехнікою, мультимедійною технікою із забезпеченням доступу до мережі Інтернет.

Начальник навчального відділу

Сергій КАМІНСЬКИЙ